

fatte til Afstemning idag, saaledes agter jeg ogsaa at stemme for Sagens Overgang til 3die Behandling, og jeg skal udbede mig det høitærede Things Tilladelse til med et Par Ord at motivere min Afstemning. Det er af den ærede 4de Landstingsmand for 3die Kreds (Schou) yttret idag, at han ansaae Fæste for i statsøkonomisk Henseende at kunne være lige saa gavnligt for Staten som Selveiendom; det er netop min lige stik modsatte Opfattelse af dette Forhold, som gjør, at jeg har stemt saaledes, som jeg har, og at jeg fremdeles vil stemme saaledes, som jeg agter at stemme. Jeg har nemlig den Overbeviisning, at det saavel i statsøkonomisk som i politisk Henseende er den største Calamitet for hele Landet, at Fæsteforholdet bestaaer i den Skikkelse, hvori det nu findes hos os. Naar jeg derfor stemmer for at fremme det foreliggende Forslag videre, saa er det ingenlunde, fordi jeg troer, at den Løsning, som er forsøgt i Lovforslaget, skulde være den bedste eller den ene mulige; — jeg troer, der kunde findes andre Løsninger, som ville være lige saa gode og tilfredsstillende som denne og muligviis endogsaa en Løsning, som i enkelte Punkter kunde være at foretrække derfor; — men den Løsning, dette Lovforslag bringer, forekommer mig dog ikke at indeholde Noget, som kunde gjøre det umuligt for mig at tiltræde det. Nu har jeg vel hørt paa flere end eet Sted stærke Udtalelser om, at Lovforslaget indeholdt voldsomme Indgreb i Eiendomsretten og mange lignende Udtalelser; men det forekommer mig, at disse Udtalelser ofte mere have udmærket sig ved en særdeles Styrke i Formen end ved Styrke i Bevist, saa at jeg ofte har høvt Vanskelighed ved at see nogen Forbindelse mellem saadanne meget stærke Conclussioner og de meget svage Premisser. Naar jeg undertiden kan have været usikker i min Dom om et saa vanskeligt Spørgsmaal som dette, har jeg søgt stor Beroligelse i den Forhandling, som i 1852 blev denne Sag til Deel i Folkethinget, og navnlig i den Udtalelse, som den 20de Mars 1852 fremkom i Folkethinget fra en Mand, hvis Navn er langt ophøiet over min Roes, og hvis Sagn Landstinget ikke blot i denne, men i saa mange andre Sager vistnok ligesaa levende føler, som jeg

føler det. — Naar der navnlig er blevet anført, at en Løsning af denne Sag gennem Taxationer ikke vil være tilfredsstillende, saa maa jeg dog dertil anføre, at, hvis man istedet for Taxationer vilde sætte Auktioner, saa troer jeg ganske vist, at man ved at gennemføre denne Tænke, vilde støde paa Vanskeligheder, som maaskee vilde være endnu større end den Vanskelighed, som vil stille sig tvæien for en hensigtsmæssig Benyttelse af Taxationer. Men for mig er det dog et temmelig underordnet Spørgsmaal, om der ved Loven forsøges en Løsning gennem Taxationer eller gennem Auktioner; thi, efter min Overbeviisning, vil Lovens Virkning i de allerfleste Tilfælde blive, at man hverken vil komme til at benytte Taxationer eller Auktioner, hvis en Lov, som den foreliggende, kom ud. Jeg troer, at Intet i høiere Grad vilde bevirke en Tilbøielighed hos begge Parter til at gaae ind paa frivillige Overeenskomster. — Jeg har egentlig ikke Mere at fremføre for at motivere min Afstemning i Sagen; men jeg vil dog endnu blot tilføie, at jeg finder megen Anledning til at beklage, at det høitærede Landsting ikke ved sine Behandling stemte for at nedsætte et Udvalg. Jeg troer, at Sagen vilde have vundet ikke Lidet derved; den 2den Behandling, som finder Sted idag, troer jeg, ingenlunde kan kaldes udtømmende, især da det er et Lovforslag af en saa gennemgribende Betydning, og som ingeninde tidligere har foreligget Thinget. Jeg har fundet saameget mere Bestyrkelse i denne min Opfattelse af det Beklagelige i, at der ikke blev nedsat et Udvalg, som ogsaa et af de Medlemmer, som varmest interesserede sig for denne Sag, nemlig den ærede Secretair (Drejler) har yttret, at Meget i dette Lovforslag kunde i et Udvalg være blevet rettet til det Bedre. Jeg indseer ikke Stykken af den Grund, som under den forrige Behandling blev anført derimod: at der ikke skulde være Tid dertil; der er endogsaa tidligere blevet nedsat Udvalg i det andet Thing i Sager af ikke ringe Omfang, ligesom jo ogsaa Finantsevens og Jernbanesagens Behandling endnu forestaaer her i Salen, saa jeg troer, at et Udvalg nok vilde have fundet Tid til at behandle denne Sag. Idet jeg skal stemme for